

Succes!

IN 1

Een baby!

Dit boekje gaat over geboorte,
kraamzorg en het kinderdagverblijf.

Taal voor
het Leven

Taaltaken:

- een verhaal lezen
- een bericht uit de krant lezen
- een formulier invullen
- een folder lezen
- een kaartje schrijven
- een website lezen
- een bericht op Facebook schrijven
- een folder lezen
- een berichtje schrijven
- een brief lezen
- een gesprek voeren
- een puzzel maken

Achterin het boekje staat een instructie voor de begeleider. Daarin staan algemene aanwijzingen en aanwijzingen bij sommige opdrachten.

i = Kijk in de *Instructie voor de begeleider* achterin.

VOORUITKIJKEN

- Heb je kinderen?
- Hoe heten ze?
- Hoe oud zijn ze?
- Waar zijn ze geboren?
- Wie waren bij de geboorte?
- Ben je zwanger of word je binnenkort vader?
- Wat zijn je ervaringen?

Besprek de afbeelding.

In dit boekje kun je oefenen met:

☐ 1	een verhaal lezen - Mijn eigen verhaal	p. 4
☐ 2	een bericht uit de krant lezen - Wonderbaby's zwemmen zelfstandig	p. 5
☐ 3	een formulier invullen - Kraamzorg aanvragen	p. 6
☐ 4	een folder lezen - Naar de zwangerschapsgym	p. 8
☐ 5	een kaartje schrijven - Hoera!	p. 10
☐ 6	een website lezen - Aangifte doen van de geboorte	p. 12
☐ 7	een bericht op Facebook schrijven - Grappig!	p. 14
☐ 8	een folder lezen - Naar het kinderdagverblijf	p. 16
☐ 9	een berichtje schrijven - Met Mano gaat alles goed	p. 18
☐ 10	een brief lezen - Vaccinatie van uw kind	p. 20
☐ 11	een gesprek voeren - Een baby, en dan?	p. 21
☐ 12	een puzzel maken - Woordenmaker	p. 22

Welke opdrachten ga je doen?
Kruis aan.

UITVOEREN

1 Lezen: Mijn eigen verhaal

OPDRACHT 1

Kies nummer 1, 2 of 3.

1

Heb je kinderen?

Wat weet je nog van hun geboorte?

Denk aan:

- Waar woonde je toen?
- Waar ben je bevallen: thuis of in het ziekenhuis?
- Hoe ging de bevalling?
- Was er kraamzorg of andere hulp na de bevalling?
- Kwam er veel bezoek?
- Hoe vond je de eerste tijd na de bevalling?
- Wat is er veranderd in je leven?

2

Ben je zwanger of is je partner zwanger?

- Hoe lang ben je al zwanger of is je partner zwanger?
- Hoe gaat de zwangerschap?
- Krijgen jullie een jongen of een meisje?
Of weten jullie het nog niet?
- Zijn alle babyspullen al in huis?
- Waar zal de bevalling zijn?
Thuis of in het ziekenhuis?
- Wat gaat er veranderen in je leven?
Wat denk je?

3

Wil je graag kinderen?

- Zo ja, hoeveel kinderen zou je graag willen?
- En wanneer wil je graag een kind krijgen: over een jaar, twee jaar of later?

Jij vertelt.

Je begeleider schrijft het op.

Lees dan samen je verhaal.

2 Lezen: Wonderbaby's zwemmen zelfstandig

OPDRACHT 2A

Lees de titel.

Waarom zijn het wonderbaby's?

Wat denk je?

Wonderbaby's zwemmen zelfstandig

Een tweeling uit Engeland kan al helemaal zelf zwemmen.

En ze zijn pas negen maanden oud.

Ze kunnen zelfstandig 25 meter zwemmen.

Op hun rug en zonder bandjes.

En komen hun hoofdjes onder water?

Dan weten ze precies wat ze moeten doen.

Ze zijn heel ontspannen in het water.

De ouders zijn natuurlijk heel trots.

Maar ze zijn ook een beetje verbaasd.

De tweeling kan namelijk nog niet lopen of staan!

OPDRACHT 2B

Luister naar de tekst. Je begeleider leest de tekst voor.

Lees stil mee.

Lees daarna de tekst stil voor jezelf.

OPDRACHT 2C

Bespreek samen de tekst.

Wat vind je van dit verhaal?

Was jij zelf een wonderbaby?

Wat kon je snel?

Was je kind een wonderbaby?

Wat kon je kind snel?

Vertel daarna de tekst kort na.

mijn aantekeningen

---

3 Schrijven: Kraamzorg aanvragen

In de eerste week na de bevalling krijg je hulp.
Een kraamhulp komt je thuis helpen.
Ze zorgt voor de moeder en de baby.
En ze geeft veel informatie over baby's.
Ook doet ze dingen in het huishouden.
Kraamzorg moet je aanvragen.

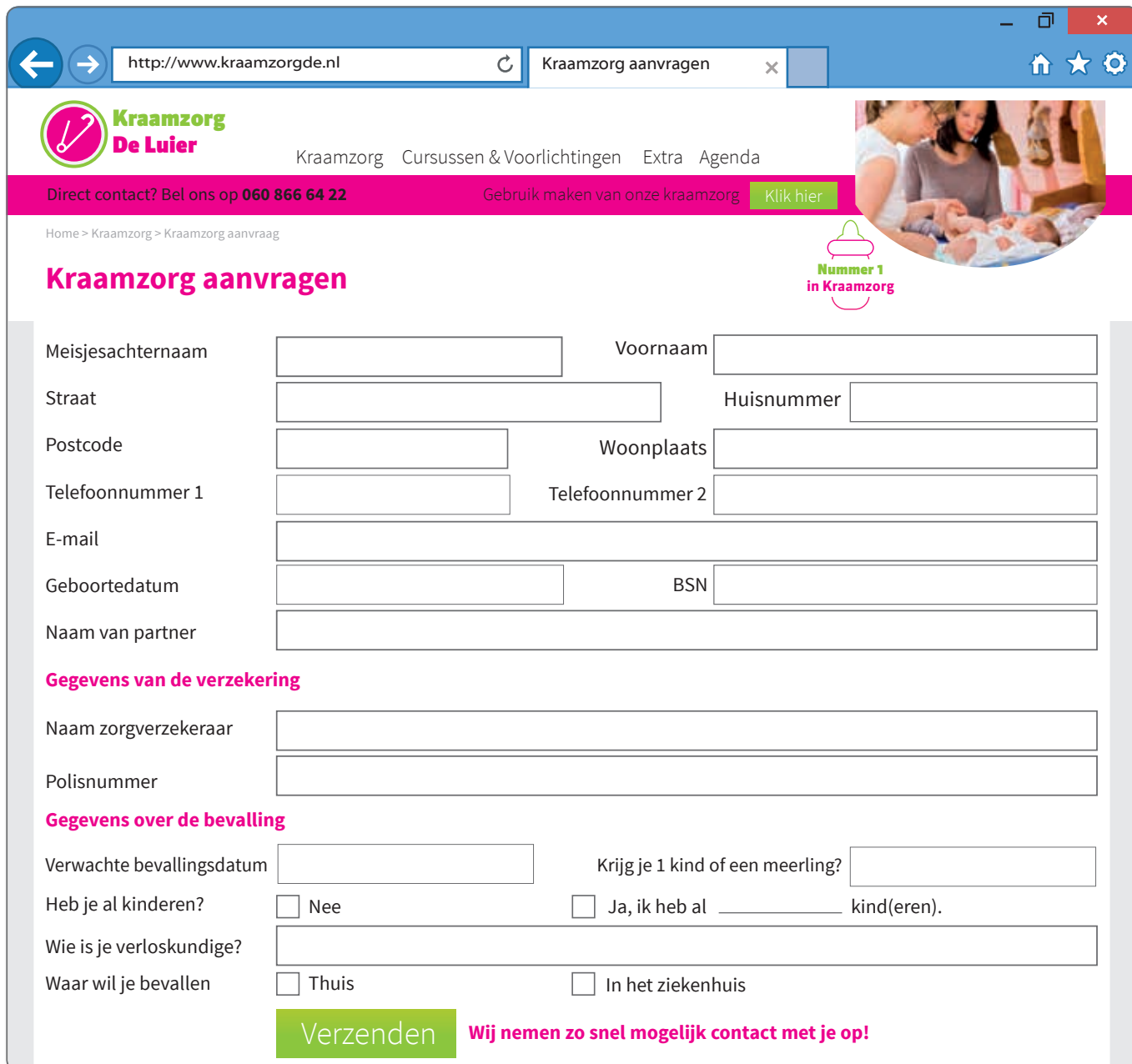
OPDRACHT 3A

Bekijk het formulier.

Wat betekent BSN en polisnummer?

Heb je alle gegevens?

Wat moet je nog zoeken?

The screenshot shows a web browser window with the URL <http://www.kraamzorgde.nl> and the page title "Kraamzorg aanvragen". The website header includes the logo "Kraamzorg De Luier" and navigation links: "Kraamzorg", "Cursussen & Voorlichtingen", "Extra", and "Agenda". A pink banner contains the text "Direct contact? Bel ons op 060 866 64 22" and "Gebruik maken van onze kraamzorg" with a "Klik hier" button. Below the banner, the breadcrumb "Home > Kraamzorg > Kraamzorg aanvraag" is visible. The main heading is "Kraamzorg aanvragen" with a "Nummer 1 in Kraamzorg" badge. The form contains the following fields:

- Meisjesachternaam
- Voornaam
- Straat
- Huisnummer
- Postcode
- Woonplaats
- Telefoonnummer 1
- Telefoonnummer 2
- E-mail
- Geboortedatum
- BSN
- Naam van partner

Below these are sections for insurance and birth details:

- Gegevens van de verzekering**
  - Naam zorgverzekeraar
  - Polisnummer
- Gegevens over de bevalling**
  - Verwachte bevallingsdatum
  - Krijg je 1 kind of een meerling?
  - Heb je al kinderen? Nee Ja, ik heb al _____ kind(eren).
  - Wie is je verloskundige?
  - Waar wil je bevallen Thuis In het ziekenhuis

At the bottom, there is a green "Verzenden" button and a pink text prompt: "Wij nemen zo snel mogelijk contact met je op!"

OPDRACHT 3B

Vul het formulier in.

OPDRACHT 3C

Lees het formulier stil na voor jezelf.

Staat alles erin?

Heb je het BSN en het polisnummer goed ingevuld?

Controleer dat altijd!

OPDRACHT 3D

Kies nummer 1 of 2.

1 Heb jij wel eens kraamzorg gehad?

Wat deed de kraamhulp allemaal?

Schrijf het kort op.

---

2 Heb je kraamzorg aangevraagd?

Wat denk je dat een kraamhulp doet?

Schrijf het kort op.

---

mijn aantekeningen

---

4 Lezen: Naar de zwangerschapsgym

OPDRACHT 4A

Kijk naar de titel en de foto.

Voor wie is deze tekst?

Wat weet je al over zwangerschapsgym?

Praat er samen over.

Naar de zwangerschapsgym

Oefeningen

Je leert om je goed te bewegen.
Je oefent de spieren in je buik, je rug en je bekken.
En je leert om je adem goed te gebruiken.
Dat is heel belangrijk bij de bevalling.

Informatie

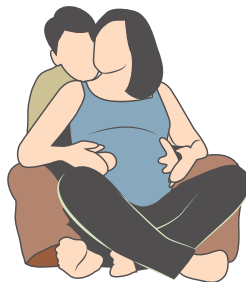
In de cursus geven we ook informatie:

- je lichaam in de zwangerschap;
  - de groei van de baby;
  - je lichaam na de bevalling;
  - wat er gebeurt bij de bevalling: persen en weeën.
- Je partner mag ook twee keer meekomen.
Ook hij (of zij) krijgt dan informatie over de bevalling.

Praktische informatie

De cursus duurt **10 lessen** van **1,5 uur**.

In het laatste half uur praten we over eigen ervaringen en drinken we thee.
Je kunt komen vanaf week 24 van je zwangerschap.
De cursus kost **€100,-**
Soms krijg je een vergoeding van de zorgverzekeraar of de gemeente.
We geven de cursussen in verschillende buurthuizen.

Kijk voor meer informatie op onze website.

mijn aantekeningen

OPDRACHT 4B

Luister naar de tekst.

Je begeleider leest de tekst voor.

Lees stil mee.

Lees daarna de tekst stil voor jezelf.

OPDRACHT 4C

1 Wat doen de vrouwen in de les?

---

2 Wat gebeurt er nog meer?

---

3 Wat krijgt de partner in de cursus?

---

4 Hoe lang duurt de cursus?

---

5 Hoe duur is de cursus?

---

6 Vanaf welke week van je zwangerschap mag je de cursus volgen?

OPDRACHT 4D

Welke woorden vind je belangrijk?

Welke woorden wil je leren schrijven?

Schrijf ze op.

OPDRACHT 4E

Iemand vraagt: Wat is zwangerschapsgym?

Wat kun je antwoorden?

OPDRACHT 4F

Zwangerschapsgym is niet verplicht.

Ben jij er geweest of ga je ernaartoe?

Waarom wel of niet?

5 Schrijven: Hoera!

OPDRACHT 5A

Lees het kaartje.

Wie is er geboren?

Wie zijn de ouders?

OPDRACHT 5B i

Kies nummer 1 of 2.

Of doe ze allebei.

- 1 Stuur een kaartje naar Jayden en Micheline.
Feliciteer ze met hun dochter.
- 2 Schrijf een eigen geboortekaartje.
Kies zelf een naam voor je kind.

Vertel eerst wat je wilt gaan schrijven.

Welke woorden wil je gebruiken?

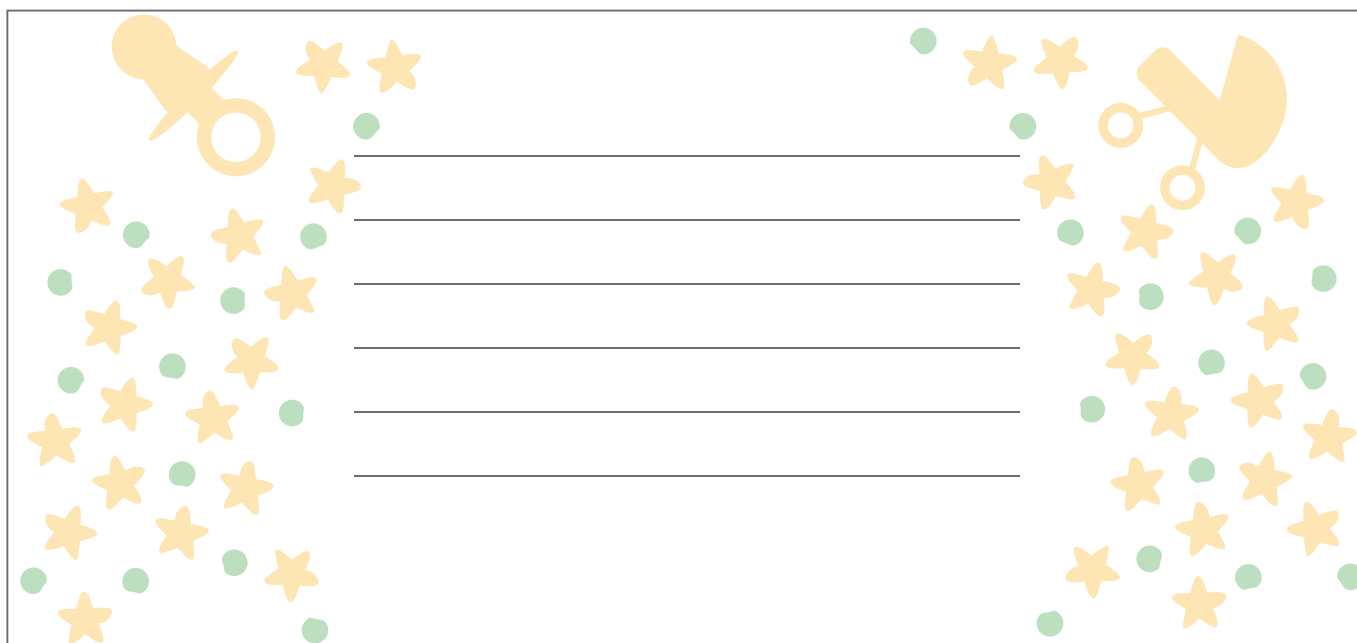
Schrijf ze op.

OPDRACHT 5C

Schrijf je kaartje(s).

OPDRACHT 5D

Lees je kaartje stil na voor jezelf.
 Staat alles erin?
 Bespreek je kaartje daarna samen.

OPDRACHT 5E

Heb je zelf geboortekaartjes?
 Neem ze mee en bekijk ze samen.
 Heb je zelf een geboortekaartje gestuurd voor je kind?
 Ben je van plan een kaartje te sturen?

6 Lezen: Aangifte van de geboorte

OPDRACHT 6A

Beantwoord de vragen.

Kijk nog niet in de tekst.

1 Wanneer moet je aangifte doen van een geboorte?

- op de dag van de geboorte
- binnen drie dagen
- binnen een week

2 Wie mag de aangifte doen?

- alleen de moeder
- alleen de vader
- iemand die bij de geboorte was

OPDRACHT 6B

Luister naar de tekst.

Je begeleider leest de tekst voor.

Lees stil mee.

The screenshot shows a web browser window with the address bar containing 'http://www.degemeente.nl/geboorte'. The page title is 'Geboorte aangifte'. The website header includes a search bar with the text 'Zoeken', a navigation menu with 'home | gemeente | wonen en leven | werken en leren | bezoek de stad', and the logo of 'De gemeente' featuring a coat of arms. The main heading is 'Aangifte doen van geboorte'. Below this, there is a sub-heading 'Is er een baby geboren? Doe dan snel aangifte.' followed by the text 'U vindt alle informatie over de geboorteaangifte hier.' The page is divided into two columns of information:

- Wanneer**: U moet binnen drie dagen na de geboorte aangifte doen.
- Waar**: In welke gemeente is uw kind geboren? Daar doet u aangifte. Ook als u zelf ergens anders woont.
- Wie**: Was u bij de geboorte aanwezig? Dan kunt u aangifte doen.
- Wat**: U moet het volgende meenemen:
  - een geldig legitimatiebewijs van u en van de moeder
  - een papier met de geboortedatum en tijd van de geboorte
- Welke naam**: U mag zelf voornamen voor het kind bedenken. U kunt de namen niet zonder kosten veranderen.
- Mee naar huis**: U krijgt een geboorteakte. Uw kind krijgt ook meteen een BSN, het burgerservicenummer.

OPDRACHT 6C

- 1 Kijk nog een keer naar de vragen bij 6A.
Zoek nu de antwoorden in de tekst.
Wijs de antwoorden aan.
- 2 Waren je antwoorden bij 6A goed?
Schrijf het goede antwoord op.

Je moet _____ aangifte doen.

_____ mag aangifte doen.

OPDRACHT 6D

Waar of niet waar?

Zoek de antwoorden in de tekst.

1 Je moet aangifte doen in je woonplaats.	waar / niet waar
2 Je moet een legitimatiebewijs van de moeder meenemen.	waar / niet waar
3 Het kind krijgt de naam van de vader.	waar / niet waar
4 Je krijgt meteen bij aangifte het BSN van je kind.	waar / niet waar

OPDRACHT 6E

Welke informatie was nieuw voor je?

Schrijf dat op.

---

mijn aantekeningen

---

7 Schrijven: Grappig!

OPDRACHT 7A

Deze foto's staan op Facebook.
Je kunt op Facebook iets bij foto's schrijven.
Welke foto vind je het grappigst?
Waarom vind je dat?

Vind ik leuk · Reageren · Delen

Vind ik leuk · Reageren · Delen

f

Vind ik leuk · Reageren · Delen

OPDRACHT 7B

Geef een reactie op de foto's.
Schrijf een woord of een zin.

OPDRACHT 7C

Lees je reactie stil na voor jezelf.
Staat alles erin?
Heb je de woorden goed geschreven?
Bespreek daarna samen je reactie.

OPDRACHT 7D

Heb je zelf nog leuke babyfoto's?
Van jezelf of van je kind, of van een andere baby?
Neem ze mee en bekijk ze samen.

mijn aantekeningen

---

8 Lezen: Naar het kinderdagverblijf

OPDRACHT 8A

Kijk naar de titel en de kopjes.

Waar gaat de tekst over?

Wat weet je al over het kinderdagverblijf?

Naar het kinderdagverblijf

*Van harte welkom bij kinderdagverblijf Kleine Pip!
In deze folder vind je informatie over de babygroep.*

Hoe ziet een dag eruit bij de babygroep?

We kijken wat jouw kindje prettig vindt.

Slaapt het?

Dan laten we het slapen.

Wordt het wakker?

Dan geven we de fles, een schone luier en leggen je kindje weer in bed.

Je kindje speelt ook op het kleed, in de box of buiten.

We zingen samen liedjes en lezen voor.

We zorgen voor een gezellige dag!

Wat moet ik meenemen?

Luiers, fruit, bedjes en speelgoed hoeft je niet mee te nemen.

Baby's willen wel graag hun eigen knuffel hebben.

Je moet ook extra kleertjes voor je kind meebrengen.

Hoe kan ik mijn kind aanmelden?

Je kunt je aanmelden vanaf week 12 in de zwangerschap.

Dan hebben we een kennismakingsgesprek.

We laten je ook de groep zien.

Is je kindje geboren?

Dan komt je kindje drie keer wennen.

Eerst een uurtje, dan een paar uur.

Je kunt contact opnemen met Bianca de Heer.

Stuur een mail naar bdeheer@kleinepip.nl of bel 017 855855.

mijn aantekeningen

OPDRACHT 8B

Luister naar de tekst.

Je begeleider leest de tekst voor.

Lees stil mee.

Lees daarna de tekst stil voor jezelf.

OPDRACHT 8C

1 Zoek het woord 'luier'.

Hoe vaak lees je dit woord?

2 Zoek het woord 'wennen'.

Hoe gaat het wennen?

3 Zoek het woord 'aanmelden'.

Hoe kun je je aanmelden?

OPDRACHT 8D

Wat moet je zelf meenemen naar het kinderdagverblijf?

En wat hoef je niet mee te nemen?

Kruis aan.

	Dit moet ik meenemen	Dit hoef ik niet mee te nemen
Luiers		
Extra kleren		
Eten, bijvoorbeeld fruit		
Een knuffel		

OPDRACHT 8E

Hoeveel kost een kinderdagverblijf?

Is er een kinderdagverblijf bij jou in de buurt?

Gaat je kind daarnaartoe?

Waarom wel of niet?

9 Schrijven: Met Mano gaat alles goed

OPDRACHT 9A

Op het kinderdagverblijf schrijven de leidsters over elk kind.

Ze schrijven een stukje in een schrift.

Zo krijgen de ouders informatie over hun kind.

Lees de tekst over Mano.

Wie zijn Fleur en Souad?

mijn aantekeningen

OPDRACHT 9B

Ouders schrijven ook in het schrift.

Ze schrijven over hun kind thuis.

Schrijf over je kind in het schrift.

Denk aan:

- Hoe heeft je kind geslapen?
- Heeft het goed gedronken of gegeten?
- Was je kind rustig, blij, moe of iets anders?

Vertel eerst wat je wilt gaan schrijven.

OPDRACHT 9C

Lees je bericht stil na voor jezelf.

Staat alles erin?

Weten de leidsters of leiders nu genoeg?

Besprek daarna samen je bericht.

10 Lezen: Vaccinatie van uw kind

OPDRACHT 10A

Krijg je weleens post van het Centrum voor Jeugd en Gezin?

Waar gaan de brieven over?

Bekijk de brief hieronder.

het Centrum
voor Gezin en Jeugd

Wageningen, 11 november 2015
Betreft: Vaccinatie van uw kind

Geachte ouder(s) van Denise de Zwart,

Uw dochter Denise is nu bijna vier maanden oud. Het is daarom tijd voor de volgende twee vaccinaties:

- DKTP-Hib
- Pneu

Afspraak

We hebben voor u een afspraak gemaakt op woensdag 9 december om 10.40 uur. We vragen u 15 minuten eerder aanwezig te zijn. Dan wegen en meten we Denise eerst nog even. Bij deze brief zit een oproepkaart. Neemt u die mee? Neem ook het groeiboekje en een extra dekentje mee.

Bijwerkingen

Na de vaccinatie kan uw kind een beetje ziek worden. De prikplek kan rood worden, uw kind kan wat koorts krijgen of meer gaan huilen dan normaal. Dit zijn gewone bijwerkingen. Blijft uw kind langer ziek? Neem dan contact op met uw huisarts.

Vragen?

Als u nog vragen hebt, bel dan met het CJG op 0319 62661. Ook als u niet kunt komen, horen wij het graag.

Met vriendelijke groet,

Secretaresse CJG Wageningen

OPDRACHT 10B

Luister naar de tekst.

Je begeleider leest de tekst voor.

Lees stil mee.

OPDRACHT 10C

Bespreek de tekst samen.

Welke vaccinaties krijgt Denise?

Welke bijwerkingen kan Denise krijgen?

Heeft jouw kind alle vaccinaties gekregen?

Werd hij er ziek van?

Wat deed je toen?

Sommige ouders willen hun kinderen niet laten inenten.

Waarom willen ze dat niet, wat denk je?

Wat vind je daarvan?

mijn aantekeningen

---

11 Spreken: Een baby, en dan?

OPDRACHT 11A

Kijk naar de afbeelding.

Wat denk je bij deze foto?
Stel, je partner en jij hebben net een baby gekregen.
Wat verandert er in jullie leven?

Denk aan:

- verzorging van de baby (overdag en 's nachts);
- wat een baby kost;
- boodschappen doen met een baby;
- avondje uitgaan of winkelen;
- stoppen met werken (ja/nee);
- oppas voor de baby of kinderdagverblijf.

OPDRACHT 11B

Praat samen over de verandering.
Wat vind je makkelijk om te doen.
Wat weet je nog niet goed?

OPDRACHT 11C

Bespreek de opdracht samen na.
Wat vond je van de opdracht?
Kon je zeggen wat je wilde?
Welke woorden waren belangrijk in het gesprek?
Schrijf ze op.

---

12 Woorden: Woordenmaker

OPDRACHT 12

Maak woorden met deze delen.

Alle woorden staan in dit boekje.

Je mag één deel meer keren gebruiken.

BA	TE	KEN	ZORG
AAN	ZIE	GIF	HUIS
KRAAM	GE	BY	LUI
GEN	ZOR	BOOR	ER

Schrijf de woorden op.

Tip:

- Knip de stukjes woord uit.
- Maak daarna woorden met de stukjes.

TERUGKIJKEN

Kijk terug naar het begin van het boekje.

Blader nog eens door het boekje.

Bespreek samen:

- Waar ben je trots op?
- Wat wilde je leren? Heb je dat geleerd?
- Van welke opdrachten heb je het meeste geleerd?
- Welke opdrachten vond je makkelijk en welke moeilijk?
- Wat wil je nog oefenen?
- Welke nieuwe woorden vind je belangrijk?
Vul de woordenlijst in je map aan.

Verder oefenen en lezen

Wil je meer oefenen?

Bespreek met je begeleider:

- welke oefeningen je nog kunt doen;
- welke boeken je kunt lezen.

INSTRUCTIE BEGELEIDER

IN 1 | Een baby!

WERKEN MET SUCCES!

KIEZEN VAN EEN BOEKJE

Kies eerst met de deelnemer in welk boekje hij gaat werken. Gebruik daarbij de *Taalwaaier* van het niveau van de deelnemer. In de *Taalwaaier* ziet de deelnemer welke thema's er allemaal zijn en welke taken in een boekje geoefend kunnen worden.

KIEZEN VAN OPDRACHTEN

De keuzevrijheid voor de deelnemer is groot. Hij kan er bijvoorbeeld voor kiezen alleen de schrijfopdrachten te doen, of juist alleen de leesopdrachten, de eenvoudigere opdrachten of de wat moeilijkere enz. Bespreek welke opdrachten hij/zij wel wil doen en welke niet. De deelnemer kan uiteraard ook het hele boekje doorwerken.

DE TAALHULP

Omdat elke deelnemer eigen schrijfproblemen en een eigen woordenschat heeft, staan er in de boekjes geen oefeningen rond bijvoorbeeld spelling, grammatica of woordenschat. In de *Taalhulp* vindt u een hele reeks *Taalkaarten* rond allerlei schrijfproblemen met uitleg en oefensuggesties. Hieruit kunt u samen met de deelnemer de *Taalkaart* kiezen waar de deelnemer op dat moment het meeste baat bij heeft. Deze *Taalkaart* kan de deelnemer vervolgens opnemen in zijn map. (We gaan ervan uit dat de deelnemer een eigen map heeft waarin hij of zij eigen lesmaterialen bewaart).

Naast deze *Taalkaarten* vindt u in de *Taalhulp* nog veel meer: aanwijzingen wat u kunt doen als een deelnemer een kleine woordenschat heeft, uitleg, voorbeelden en concrete suggesties om te oefenen met de schrijfproblemen van de deelnemer. Ook vindt u uitgewerkte voorbeelden hoe u feedback kunt geven op een schrijftekst van een deelnemer.

AANPAK OPDRACHTEN

ALGEMEEN

Als u werkt met het boekje doet u allerlei verschillende activiteiten, zoals:

- voorbereiding van leesteksten en schrijfopdrachten
- bespreken van de schrijfproducten
- werken met *Taalkaarten* en oefensuggesties uit de *Taalhulp*
- verwerkingsopdrachten aansluitend bij de opdrachten uit een boekje, bijvoorbeeld met een tekst uit het dagelijks leven of het werk van een deelnemer.

Hoe lang een deelnemer met een opdracht bezig is, kan erg variëren. Een paar voorbeelden: soms is een opdracht

eenvoudig, maar wel relevant en gaat het uitvoeren vlot; soms is iemand lang bezig met een opdracht omdat hij een tekst helemaal perfect wil maken; soms geeft een leestekst heel veel aanleiding om verder te praten of te oefenen; soms geeft een schrijfproduct zoveel aanleiding tot feedback en verder oefenen dat dit veel tijd kost. Stimuleer deelnemers ook om van huis of het werk teksten of formulieren mee te nemen, of adressen van voor hen belangrijke websites. Dit kan het toepassen van het geleerde in hun thuis- of werksituatie bevorderen en is ook vaak heel leuk om te doen. In dit boekje kunt u bijvoorbeeld denken aan het zoeken naar informatie over kraamzorgorganisaties, het bekijken van de folders bij de verloskundige of gynaecoloog (laat de deelnemer eens een paar folders meenemen), zoeken naar informatie over verloskundigen, borstvoeding, zwangerschapscursussen en kinderopvang in de woonplaats van de deelnemer. Stimuleer deelnemers om (aansluitend bij Succes!) ook digitaal te schrijven. Laat ze bijvoorbeeld regelmatig een sms of Whatsapp-bericht sturen naar groepsgenoten of naar u. U kunt ook denken aan Facebook of Twitter.

ICOON

Een aantal opdrachten is voorzien van een icoon . Dit betekent dat bij deze opdrachten aanwijzingen voor de begeleider te vinden zijn.

MIJN AANTEKENINGEN

Onderaan sommige pagina's ziet u 'Mijn aantekeningen'. Laat de deelnemer dit blokje actief gebruiken om moeilijke woorden of zinnen, de betekenis van woorden of zinnen op te schrijven etc.

VOORUITKIJKEN

Het vooruitkijken is om de voorkennis te activeren en de deelnemer te motiveren voor de taken in het boekje en te bespreken of hij alle taken gaat doen of een keuze maakt. Het boekje begint met een foto en een paar vragen bij die foto. Die zijn bedoeld om aan de praat te raken over de situatie uit het boekje en als oriëntatie op de inhoud. U kunt natuurlijk altijd zelf andere vragen bedenken en daarover praten.

AANWIJZINGEN PER OPDRACHT

(Voor opdracht 1 zijn er geen aanwijzingen.)

OPDRACHT 2A

De tekst is een bewerking van <http://www.ad.nl/ad/nl/1014/Bizar/article/detail/3358148/2012/12/04/Wonder-baby-s-zwemmen-zelfstandig-baantje-rugslag.dhtml>

OPDRACHT 3A

Bekijk het formulier samen en sta even stil bij de afkorting BSN (burgerservicenummer) en het polisnummer van de zorgverzekering. Die is op het pasje van de zorgverzekering te vinden.

Aanvullende informatie over kraamzorg: Kraamzorg is bestemd voor de baby, de moeder en de verzorgenden. De kraamzorg let op de groei van de baby in de eerste dagen, verzorgt ook de moeder en geeft uitleg aan de verzorgenden hoe de baby te verzorgen. Ze doet ook lichthuishoudelijk werk en verzorgt de andere kinderen, als die er zijn. en Als je thuis bevalt, is de kraamzorg er vanaf het moment van bevallen tot een dag of tien later. Beval je in het ziekenhuis, dan wordt de tijd die je in het ziekenhuis verblijft van je kraamzorg afgetrokken. Kraamzorg komt meestal een paar uur per dag. De verloskundige komt ook langs om de baby en de moeder in de gaten te houden. Beval je om medische redenen in het ziekenhuis, dan moet je meestal nog een keer terug voor controle.

OPDRACHT 4A

Voor deze tekst is gebruik gemaakt van <http://www.activite.nl/home/welzijn-en-gezondheid/cursussen/voor-aanstaande-ouders-/fit-zwanger---zwangerschapsgymnastiek>.

OPDRACHT 4C

1 informatie krijgen, bewegen/gymmen, thee drinken en samen praten; 2 hij of zij krijgt informatie over de bevaling; 3 10 lessen van 1,5 uur; 4 €100; 5 voor zwangeren vanaf week 24

OPDRACHT 4E

De deelnemer geeft hier mondeling een korte samenvatting van de inhoud van de folder. Help hem daarbij door vragen te stellen over informatie die hij nog niet gegeven heeft.

OPDRACHT 5B

Vestig de aandacht op de plek van het adres en hoe je precies een adres schrijft. Bij het geboortekaartje kunt u de deelnemer uitdagen om zelf ook een gedichtje te schrijven. Help hem daar wel bij. Of de deelnemer kiest een gedichtje van internet (te vinden met bijvoorbeeld 'geboortegedichtje' als zoekterm). Heeft uw deelnemer moeite met het lezen? Lees de gedichtjes dan voor.

OPDRACHT 6C

2 Je moet binnen drie dagen aangifte doen.; iemand die bij de geboorte was mag aangifte doen.

OPDRACHT 6D

1 niet waar; 2 waar; 3 niet waar; 4 waar

(Voor opdracht 7 zijn er geen aanwijzingen.)

OPDRACHT 8C

- 2 keer
- Wennen gaat in drie keer. Eerst komt het kind een uurtje, daarna een paar uur. Ouders hebben eerst een kennismakingsgesprek en krijgen een rondleiding.
- Stuur een mail naar of bel met Bianca de Heer.

OPDRACHT 8D

	Dit moet ik meenemen	Dit hoeft ik niet mee te nemen
Luiers		x
Extra kleren	x	
Eten, bijvoorbeeld fruit		x
Een knuffel	x	

(Voor opdracht 9 zijn er geen aanwijzingen.)

OPDRACHT 10C

Op de website van de Rijksoverheid, zoekterm 'vaccinatie kinderen' vindt u achtergrondinformatie over het nut van de vaccinaties. Meer dan 95% van de ouders laat hun kinderen inenten. De meeste prikken worden tussen 0 en 4 jaar gegeven, maar kinderen krijgen ook een herhalingsprik als ze 9 zijn. En meisjes ontvangen nog een prik tegen baarmoederhalskanker als ze 12 zijn. Zo worden kinderen in totaal tegen 12 ziektes beschermd. Er zijn ouders (in de 'bible belt', maar ook in toenemende mate daarbuiten) die hun kinderen niet laten inenten. Hun redenen zijn of religieus van aard, of ze hebben het standpunt dat kinderen bepaalde ziektes moeten krijgen om sterker te worden, dat vaccineren niet opweegt tegen de bijwerkingen (ook op lange termijn) en dat niet-ingeënte kinderen over het algemeen sterker zijn en een betere gezondheid hebben. Zoek op internet voor meer informatie (zoekterm 'niet vaccineren van kinderen') als het gesprek met de deelnemer daarom vraagt.

OPDRACHT 11A

Heeft u zelf kinderen? Dan kunt u als ijsbreker bij deze spreekopdracht vertellen wat er voor u veranderde en hoe u het regelde toen u kinderen kreeg. Werkte u toen? Hoe ging dat in uw tijd? Wie zorgde voor de kinderen? Waarom koos u voor deze oplossing? Vertel ook hoe u zich voelde bij deze oplossing. Had u bijvoorbeeld spijt dat u stopte met werken, voelde u zich schuldig dat u werkte en dat u niet bij uw kind was? U kunt natuurlijk ook een voorbeeld geven van iemand uit uw omgeving. Het gaat in dit gesprek om een fictieve situatie, maar natuurlijk kan de deelnemer uit eigen ervaring putten. Het prettige aan een fictieve situatie is dat je ook iets heel anders zou kunnen kiezen dan je hebt gedaan. Verken met de deelnemer bijvoorbeeld eens hoe het zou gaan als hij vijf dagen per week zou werken, of juist huisvrouw of huisman zou worden. Welke afspraken moet je dan met je partner maken, wie gaat er dan voor je kind zorgen? Zo zou u het gesprek ook kunnen brengen op de taakverdeling die de deelnemer nu zelf heeft. Is hij daarmee tevreden of wil hij eigenlijk wel iets anders?

OPDRACHT 12

Deze woorden zitten in elk geval verstopt in de puzzel. De deelnemer kan er misschien nog meer vinden.
kraamzorg - baby - ziekenhuis - aangifte - geboorte - zorgen - luier

ALGEMENE OPBOUW VAN ELK BOEKJE

OPDRACHT 1

De eerste tekst is altijd een eigen verhaal. In de Instroom-boekjes wordt dit eigen verhaal (nadat het verteld is door de deelnemer) opgeschreven door de begeleider. Dit zelf opschrijven is dan nog te moeilijk. In de boekjes voor 1F en 2F wordt de tekst zelf geschreven. Om de fantasie op gang te brengen staan er bij de opdracht in een denkballon een paar hulpvragen. De opdracht kan hiermee voorbereid worden door samen over het onderwerp en de vragen te praten.

OPDRACHT 2

De tweede leestekst is een luchtige start van het thema: dat kan een tekst op een internetforum zijn, een nieuwsberichtje of een verhaal dat past bij het thema. Daarbij staat een lichte verwerkingsopdracht. Het tekstje kan voor het plezier gelezen worden en is ook bedoeld om de nieuwsgierigheid naar de rest van het boekje te prikkelen.

VANAF OPDRACHT 2

Vanaf dit punt tot en met opdracht 10 is er een afwisseling van lezen en schrijven.

LEESOPDRACHTEN

In de leesopdrachten worden verschillende leesstrategieën geoefend, variërend van zoekend lezen tot intensief lezen van een hele tekst. Wat er geoefend wordt, hangt onder meer af van de tekst en het niveau van de deelnemer. Volg de instructie bij de opdrachten; dan komen de verschillende leesstrategieën vanzelf aan bod.

SCHRIJFOPDRACHTEN

De schrijfopdrachten borduren soms voort op de inhoud die vooraf is gegaan, maar kunnen ook gedaan worden zonder die voorafgaande opdrachten. De deelnemer schrijft eigen teksten. Bespreek vooraf samen wat hij wil schrijven. Naast de opdracht staan bij sommige opdrachten in een denkballon een paar sturende vragen. Gebruik die en andere om het denkproces op gang te brengen. Bespreek als de tekst klaar is samen het resultaat. Daarvoor geldt de volgende algemene leidraad:

1. Begin altijd met een compliment.
2. Vraag aan de deelnemer hoe hij het vond gaan, wat goed ging, waar hij over twijfelt of wat hij lastig vond.
3. Kies (samen met de deelnemer) maximaal één element of fout uit de tekst om aan te gaan werken. In de *Taalhulp* kunt u zien hoe u dat kunt doen.
4. Kies zo nodig een bijpassende *Taalkaart* uit de *Taalhulp*. Laat zaken terugkomen die ook al bij eerdere opdrachten opvielen; laat het besprokene weer toepassen in een volgende opdracht. Doe dit meteen op dat moment of een volgende keer. Bereid in dit laatste geval de feedback die u wilt geven met behulp van de *Taalhulp* thuis voor.

OPDRACHT 4

Dit is een leestekst die dicht bij de belevingswereld van de deelnemer staat. Hij begint met een oriënterende

opdracht. Dit gebeurt o.a. door een focus op titel en tussenkopjes, maar ook door een eenvoudige zoekopdracht, het volledig uitschrijven van de titel etc. In de opdrachten daarna worden verschillende leesstrategieën geoefend, variërend van zoekend lezen tot intensief lezen, leidend tot detailbegrip.

Laat de deelnemer de tekst zelf stil lezen en ondersteun hem alleen bij het uitvoeren van de serie opdrachten.

OPDRACHT 10

Bij deze opdracht leest de deelnemer een vrijwel volledig authentieke tekst, zoals hij die in het echt kan tegenkomen. De tekst is dus in de meeste gevallen boven het niveau van de deelnemer.

De opdracht erbij is gericht op het zoeken van informatie, het vlot inschatten om wat voor soort tekst het gaat etc. en niet op detailbegrip.

Volg de opdracht en laat de deelnemer de tekst dus niet intensief lezen.

OPDRACHT 11

Dit is een spreekopdracht, waarbij geoefend wordt met meer formele en cognitief veeleisende spreektaken. De deelnemer oefent bijvoorbeeld met een gesprek met een leidinggevende, deelname aan een discussie, een mening geven (op basis van feiten), nuanceringen aanbrengen in een verhaal of een mening, een kort voorbereid verhaal vertellen, iets uitleggen of instructie geven, een verslag uitbrengen, een discussie voeren, iemand overtuigen etc. Suggesties voor richtvragen, om het denkproces op gang te helpen, staan in een denkballon bij de opdracht.

OPDRACHT 12

De laatste opdracht is een woordspel of puzzel.

TERUGKIJKEN

Het is belangrijk om stil te staan bij wat een deelnemer heeft geleerd, waar hij/zij trots op is. Leg deelnemers aan het eind van elke opdracht regelmatig de vraag voor: Hoe heb je deze opdracht aangepakt? Hoe heb je antwoorden gevonden? Benoem tijdens het terugkijken, als het boekje klaar is, de goede dingen die ze hier noemen opnieuw. Bespreek ook wat nu goed gaat en niet meer geoefend hoeft te worden en wat nog wel.

OVERIG MATERIAAL

Er is nog veel meer lesmateriaal voor volwassenen, die beter willen leren lezen en schrijven, willen leren rekenen of willen werken aan hun digitale vaardigheden. Sommige van deze lesmaterialen zijn ook digitaal beschikbaar waarmee u bijvoorbeeld thuis kunt laten oefenen en vaak ook in een bibliotheek in de buurt. Wilt u meer weten over geschikt lesmateriaal voor uw deelnemer(s), vraag het dan aan uw contactpersoon bij de organisatie waar u vrijwilliger bent. Of neem een kijkje op <http://www.taalvoorhetleven.nl/taalvrijwilliger/lesmateriaal>.

COLOFON

Lees- en schrijfmethode Succes! is een uitgave van Stichting Lezen & Schrijven. Deze uitgave is in opdracht van Stichting Lezen & Schrijven ontwikkeld door de Vrije Universiteit Amsterdam, afdeling VU-NT2.

De prepress is verzorgd door Uitgeverij Boom i.s.m. Boekhorst design, Culemborg (vormgeving, opmaak en illustraties), MR Foto, Deventer (fotografie), shutterstock.com (stockfotografie).

Stichting Lezen & Schrijven
Parkstraat 105
2514 JH Den Haag
info@lezenenschrijven.nl

Fijn dat u de lees- en schrijfmethode Succes! wilt gebruiken. Voor het begeleiden van deelnemers op basis van deze methode is een training voor taalvrijwilligers beschikbaar. Kijkt u voor meer informatie op www.taalvoorhetleven.nl/succes. Indien u (delen uit) deze uitgave wilt hergebruiken of kopiëren, werken we hier graag aan mee. We vragen u dit vooraf af te stemmen met Stichting Lezen & Schrijven.

Deze uitgave werd gefinancierd door de Rijksoverheid.

© 2015 Stichting Lezen & Schrijven, Den Haag

Met de boekjes van Succes! ga je aan de slag met beter leren lezen en schrijven en oefen je met spreken. Je kunt ook oefenen met rekenen en beter leren omgaan met de computer en het internet. Succes! is uitgewerkt in drie niveaus. De methode bestaat uit een groot aantal boekjes rond situaties uit het dagelijks leven of werk. De boekjes zijn per niveau los te gebruiken. Succes! is uitgebreid getest in de praktijk door docenten en taalvrijwilligers.

Ken je iemand die ook beter wil leren lezen en schrijven?
bel: 0800 - 023 44 44

Ken je iemand die taalvrijwilliger wil worden of wil je zelf taalvrijwilliger worden?
bel: 0800 - 023 44 44

beter lezen en schrijven

 0800 023 44 44

www.lezenenschrijven.nl

